İzlamoğluna itiraz eden hayranından bir iktibas!

kaynak: http://www.cihaderi.net/Cengiz-Duman..--..Mustafa-İslamoğlu-Hocamızın-Dikkatine!-makale-76.html
Cengiz Duman..//..Mustafa İslamoğlu Hocamızın Dikkatine!
28 Temmuz 2009 Salı Saat 14:08
"Sesimiz" olduğuna inandığım Hilal TV kanalındaki özgün programlardan biri olan "Vahyin penceresi" programını ilgi ile takip etmekteyim. Hayli ilgi çektiğine inandığım bu programın videobant kayıtlarını, Hilal televizyonu ve Mustafa İslamoğlu web sitelerindeki video arşivlerinden de mükerreren seyretme imkânımızın olması da bize ayrı bir imkân bahşetmekte.
"Vahyin penceresi" programı, Hilal TV yayınının başladığı yıllardan beri devam eden uzun soluklu bir program. Gördüğüm kadarıyla programın birkaç olumsuz yönünden birisi, on beş günde bir canlı yayınlanacağı ilan edilmesine rağmen bu yayın zamanlamasına uyulmamakta, bant yayını tekrarlarla, bu ilan edilen canlı yayın periyodu istikrarsız olarak devam ettirilmektedir.
Bir diğer olumsuz taraf ise programın sunucularının sürekli değişmesidir. Belki 120 dakika gibi çok uzun bir program süresi de, içersinde işlenen konuların dikkatle takip edilmesi gereken bir program açısından, olumsuz olarak değerlendirilebilir.
Her şeye rağmen hüsnüniyetle baktığımızda, belki de bizim bu olumsuz gördüğümüz yönler aynı zamanda program sürdürülebilirliği açısından bir avantaj olarak da addedilebilir. Çünkü bant tekrarları da, seyirciler zaviyesinden bakıldığında; programda konuşulan konulardan, kaçırılan yönleri veya kaçırılan programları yakalayarak, yeniden seyretme açısından; sunucuların sürekli değişmesi, program monotonluğunun giderilmiş olması açısından, reklam araları ile bölünen uzun program süresi aynı zamanda seyredilme oranlarını arttırma açısından avantaj olabilir.
Gelelim konumuza.. 15 Haziran 2009 tarihinde yayınlanan "Meal üzerine" konulu "Vahyin penceresi" programında, Mustafa İslamoğlu hocamızın sohbet konusu, yayınlamış olduğu "Hayat Kitabı Kur'an, Gerekçeli Meal - Tefsir" kitabı üzerineydi.
Değerli ve önemli gördüğümüz yorum ve açıklamalarda bulunan hocamızın sohbeti, Hz. İbrahim kıssasının, meleklerin çocuk müjdesi bölümü ile ilgili kısmına geldiğinde hocamızdan duyduklarımı, kendi birikimlerim ile kıyaslamaya ve sorgulamaya başladım.
Hocamız şöyle demekteydi sohbetinin üzerinde duracağımız bu bölümünde; öncelikle Hilal TV ve Mustafa İslamoğlu web siteleri video arşivlerinden yararlanarak metin haline getirdiğimiz konuşmanın içeriğini aktaralım. "...yine mesela, ayeti kerime'nin rakamını hatırlayamadım. Hz. İbrahim'in karısına bir çocuğu olacağı müjdelendiğinde, İshak müjdelendiğinde, ne yapıyor karısı; "Dahiket fe Sakket" "yüzüne vurdu ve güldü" diyor. Yahu!..hem yüzüne vurur

hem insan güler mi? Böyle bir, 80 yaşında bir kadın, çocuk doğuracağını haberini alırsa, ne olur durumu?.... Ama hiç gülmez... Böyle eder, yüzüne vurur... Ama gülmez... Başka bir şey olur. Bu gülme bana hiç yatmadı!...Hiç yatmadı.. Bu sefer tefsirleri karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım.... Sunî tefsirler bitti. Şiî külliyatına geçtim. Tabatabai'nin, El-Mizan'ını açtığımda "dahiket" kelimesinin "hayız alameti görmeye başladığı" manasına geldiğini gördüm... Orada... Hemen bu sefer döndüm, etimoloji lügatlarına... O aklıma gelmemiş, çünkü "dahike"yi biz zannederiz ki, "dahike" "güldü" bir tek manası var, meğer değilmiş. Meğer bildiğine bakacakmışın lugata.. Bilmediğine değil!.. Ve döndüm Mu'cemu Mekayisu'l-Luğa'ya... Orada gözümün içine bakıyor. Meğer bu kelime sadece "güldü" manasına gelmiyor; olgunlaştı, daldan düştü, yetişti, akıl baliğ oldu, kadın için; hayız gördü, hayız halini aldı... O anda Hz. İbrahim'in eşinde hayız alametleri belirmiş.....Güldü nerde orada?.. Rahim faaliyetleri başladı nerde?... Aslında müjde, mucize müjdesi... Anlatabiliyor muyum? Rabbimin onda gerçekleştirdiği olağanüstü bir hal... Çünkü o olmadan doğum gerçekleşmez zaten. Zaten bu müjdenin de böyle bir sonucu olmalı...”

Şimdi bu konuşmada geçen bazı konuları tasnif ederek üzerinde duralım:

1. "Hz. İbrahim'in karısına bir çocuğu olacağı müjdelendiğinde, İshak müjdelendiğinde ne yapıyor karısı; ‘Dahiket fe Sakket’ ‘yüzüne vurdu ve güldü’ diyor." Önemli gördüğümüz bu hususta bazı ayrıntılara dikkat çekmek istiyoruz. Hocamızın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan Hz. İbrahim'i ziyaret eden meleklerin çocuk müjdesine karşı, Hz. Sara'nın yaptığı iki ayrı fiili birleştirerek "Dahiket fe Sakket" olarak vermektedir. Oysa Sara'nın yaptığı bu fiiller, Kur'an'da ayrı ayrı surelerde ve ayrı ayetlerde kıssa edilmektedir.

Sayın İslamoğlu’nun birleştirerek bahsettiği fiilleri anlatan ayetlerden birisi; Hud suresi 71. ayettedir. Bu ayette, Hz. İbrahim'in karısı Sara'nın, meleklerin kendisine verdiği çocuk müjdesine "dahiket" güldüğü beyan edilmektedir; "Vemreetuhu kâimetun fe dahıket fe beşşernâhâ bi ishâka ve min verâi ishâka ya'kûb" "O esnada hanımı ayakta idi ve (bu sözleri duyunca) güldü. Ona da İshak'ı, İshak'ın ardından da Ya'kub'u müjdeledik." Hud suresindeki 71. ayette Sara'nın gülme fiiline yer verilirken, çığlık atma ve yüzüne vurma eyleminden bahsedilmemektedir.

Meleklerin çocuk müjdesinin bir başka versiyonunun kıssa edildiği Zariyat suresi 29. ayetinde ise Hz. Sara'nın fiili şöyle verilmektedir: "Fe akbeletimreetuhu fî sarretin fe sakket vechehâ ve kâlet acûzun akîmun." "Karısı çığlık atarak geldi. Elini yüzüne çarparak: "Ben kısır bir kocakarıyım!" dedi.". Bu ayeti kerime'de, meleklerin verdiği çocuk müjdesine; Hz. İbrahim'in hanımı Sara'nın, çığlık attığı ve yüzüne vurduğu " fî sarretin fe sakket vechehâ" beyan edilmektedir. Ancak güldüğü ifade edilmemektedir.

Hal böyle olunca İslamoğlu hocamın, Hz. Sara'nın gülme ile çığlık atıp, yüzüne vurma fiillerini birlikte değerlendirerek yaptığı yorumlar, olayın içeriğini tam manasıyla yansıtmamaktadır. Kanaatimizce Hz. İbrahim'in hanımı Sara'nın, meleklerin çocuk müjdesine; surelerin nüzul sırasına göre Hud suresindeki kıssada beyan edildiği gibi ilk olarak güldüğü ifade edildiğine göre; gülme "Dahiket" fiilinin çığlık atma ve yüzüne vurma fiilinden ayrı değerlendirilmesi gereklidir. "Dahiket" fiilinin öncelikle Kur'an'ın diğer ayetlerindeki kullanışlarına baktığımızda olağanüstü vakıalarda insanların verdiği ortak bir tepkiyi "gülme" eylemini ifade ettiği görülmektedir. Şimdi bunlardan örnekler verelim:
“Siz ise onlarla alay ediyordunuz. O kadar ki onlar size beni anmayı unutturdu. Onlara hep (tadhakûn) gülüyordunuz.” “Fettehaztumûhum sıhriyyen hattâ ensevkum zikrî ve kuntum minhum tadhakûn” (23/Muminun/110)
“(tedhakûn)Gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz!” “Ve tedhakûne ve lâ tebkûn” (53/Necm/60)
“Şüphesiz O, (adhake) güldürür ve ağlatır.” ” Ve ennehu huve adhake ve ebkâ.” (53/Necm/43)
“Bunun üzerine (Süleyman A.S), onun sözüne (dâhıken) gülerek tebessüm etti.” “Fe tebesseme dâhıken min kavlihâ” (27/Neml/19)
“(Dâhıketun) Gülerler, sevinirler.”” Dâhıketun mustebşirah” (80/Abese/39)
Bu ayetlerde geçen “d-h-k” kökenli kelimelerin hepsi “gülme” anlamında kullanılmıştır. Değişik bir anlatımla “d-h-k” kökenli kelimelerin geçtiği yerlerden hiç birinde “kadının hayız görmesi” anlamı kullanılmamıştır.
Bunun haricinde Hz. İbrahim'in hanımı Sara'nın, meleklerin çocuk müjdesine "gülme" fiili aynı zamanda Tevrat'ta anlatılan, Hz. İbrahim kıssasındaki, Hz. İbrahim'in hanımının, çocuk müjdesi veren meleklere gülme ve hatta Yehova ile gülme üzerine gelişen muhaveresi bağlamında da değerlendirilmelidir. Tevrat'ta bu olay şu şekilde kıssa edilmektedir: "İbrahim yüzüstü yere kapandı ve güldü. İçinden, "Yüz yaşında bir adam çocuk sahibi olabilir mi?" dedi, "Doksan yaşındaki Sara doğurabilir mi?" (Tevrat/Tekvin17/17) "İçin için gülerek, "Bu yaştan sonra bu zevki tadabilir miyim?" diye düşündü, "Üstelik efendim de yaşlı." RAB İbrahim'e sordu: "Sara niçin, 'Bu yaştan sonra gerçekten çocuk sahibi mi olacağım!' diyerek güldü? RAB için olanaksız bir şey var mı? Belirlenen vakitte, gelecek yıl bu zaman yanına döndüğümde Sara'nın bir oğlu olacak." Sara korktu, "Gülmedim" diyerek yalan söyledi. RAB, "Hayır, güldün" dedi." (Tevrat/Tekvin18/12-15)
Kur'an'da, meleklerin çocuk (İshak) müjdesi bölümü üç ayrı şekilde kıssa edilmektedir. Bunlardan iki tanesinde melekler ile Hz. Sara arasındaki, çocuk müjdesi ile gelişen fiiliyat (Çığlık atma-Yüze vurma-Gülme) ve meleklerle muhavere kıssa edilmektedir. Üçüncü kıssada

ise melekler ile Hz. İbrahim arasındaki muhavere anlatılmaktadır. Muhtemeldir ki, Tevrat'ta tahrife uğrayan meleklerin, Hz. İbrahim'e ziyareti ve çocuk müjdesi kıssası; Kur'an'da beyan edilen bu üç ayrı tekrarlı anlatımlarla, asli konumuna döndürülmüştür. Böylece Tevrat'ta yer alan Hz. İbrahim kıssanın bu bölümü tevhidi yapıya çevrilerek, hidayet ve mesaj verme niteliklerine kavuşturulmuş olmaktadır.

Kur'an'da yer alan meleklerin ziyareti ve müjdesi ile ilgili kıssalardaki ayetlerde, Allah'ın, Hz. İbrahim ve Sara'ya, İshak ve ardından Ya'kub'u bahşetmesinin sebebi yani meleklerin müjdesi şöyle açıklanmaktadır:

"(Melekler) dediler ki: Allah'ın emrine şaşıyor musun? Ey ev halkı! Allah'ın rahmeti ve bereketleri sizin üzerinizdedir. Şüphesiz ki O, övülmeye lâyıktır, iyiliği boldur. (11/Hud/73)

Hz. İbrahim ile ziyaretçi meleklerin muhaveresinde, çocuğu olacağı müjdelenen Hz. İbrahim’in şaşkınlığı resmedilmekte ve buna şaşırmaması gerektiği, Allah’ın kudretinin bunu gerçekleştirmeye yeteceği vurgulanmaktadır. Meleklerin bu vurgusu ve Hz. İbrahim'in bu vurguyu tasdiki aynı zamanda, kıyamete kadar tüm zamanlarda, Kur'an muhataplarının örnek alması gereken bir kaide olmaktadır.

"Sana gerçeği müjdeledik, sakın ümitsizliğe düşenlerden olma! dediler. (İbrahim:) dedi ki: Rabbinin rahmetinden, sapıklardan başka kim ümit keser?" (15/Hicr/55-56)

Meleklerin çocuk müjdesine karşılık şaşkın hareketlerde ve konuşmalarda bulunan Hz. Sara'ya, bunun Allah'ın takdiri olduğu melekler tarafından şöyle açıklamaktadırlar: "Onlar: "Bu böyledir. Rabbin söylemiştir. O, hikmet sahibidir, bilendir" dediler." (51/Zariyat/30)

Yine Kur'an'da yer alan kıssada, Sara’nın gülmesi konusunda herhangi bir vurgu olmaksızın sadece “gülme”si aktarılmakta, bir diğer kısımda ise Sara’nın şaşkınlıktan çığlık atarak yüzünü tokatladığı bildirilmektedir. Elbette bu ayetteki Hz. İbrahim'in hanımının gülmesi kısmı ile Tevrat’ta yer alan Sara'nın, ziyaretçi meleklerin çocuk müjdesini hafife alarak gülme kısmı, benzer muhtevaya sahiptir. Verdiği tepkilerin abartılıdır ancak bu noktada dikkat etmemiz gereken husus şudur; Sara netice’de bir peygamber değil, sadece peygamber hanımıdır.

2. Mustafa İslamoğlu hocamızın konuşmasındaki ikinci olarak üzerinde durmak istediğimiz husus şudur: "….80 Yaşında bir kadın, çocuk doğuracağını haber alırsa, ne olur durumu?.... Ama hiç gülmez… Böyle eder, yüzüne vurur… Ama gülmez… Başka bir şey olur. Bu gülme bana hiç yatmadı!... Hiç yatmadı.. Bu sefer tefsirleri karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım…. Sunnî tefsirler bitti. Şiî külliyatına geçtim. Tabatabai'nin, El-Mizan'ını açtığımda "dahiket" kelimesinin "hayız alameti görmeye başladığı" manasına geldiğini gördüm…"

Hocamız, Hz. Sara'nın, meleklerin verdiği çocuk müjdesine karşılık

olarak verdiği "dahiket" "gülme" fiilini, değişik yorumlama eğiliminden dolayı arayışa girdiğini açıklamaktadır. Muhterem hocamız bu gayretini; "Vahyin penceresi" programındaki meali ile yaptığı açıklamalar içinde geçen; "… bizim mealimizi farklı kılan, ayrıcalıklı kılan hususlardan biri de orijinal manalar var….Bir tanesi hiçbir yerde bulunmayan…." Şeklinde yaptığı açıklamadan anlamaktayız.
Bu değişik yorumlama eğilimi hocamızın tercihidir, ancak "dahiket" kelimesini değişik yorumlamak amacıyla yaptığı çabalardaki ifadeleri bizim dikkatimizi çekti. Şöyle diyor İslamoğlu: “Bu sefer tefsirleri karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım…. Sunnî tefsirler bitti. Şiî külliyatına geçtim. Tabatabai'nin, El-Mizan'ını açtığımda ‘dahiket’ kelimesinin ‘hayız alameti görmeye başladığı’ manasına geldiğini gördüm…"
Hocamızın "…Bu sefer tefsirleri karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım…." diyerek "dahiket" kelimesi manası ile ilgili olarak çok gayret sarf ettiğini ifade etmektedir. Öyle ki, dönüp tekrar tekrar saydık, tam dört defa "karıştırdım" diyerek mübalağa ifadesinde bulunmakta ve bunun akabinde ; "…Sunnî tefsirler bitti. Şiî külliyatına geçtim…." diyerek bütün bu olağanüstü gayret ve çabalarına karşılık Sunnî külliyat'ta "dahiket" fiiliyle ilgili değişik bir yoruma rastlamadığını beyan etmektedir.
Ki, konuşmasında "dahiket" kelimesi ile ilgili yorumu önce Şiî ulemasından Tabatabai'nin El Mizan'ın da bulduğunu daha sonra Sunnî külliyat'taki "Ebu'l-Hasan Ahmed b. Farsi b. Zekeriyya, Mu'cemu Mekayisu'l-Luğa" isimli etimoloji lugatinde bulduğunu beyan etmektedir.
Nitekim muhterem hocamız "Vahyin penceresi" programında yaptığı açıklamalara paralel olarak yayınladığı "Hayat Kitabı Kur'an, Gerekçeli Meal-Tefsir"indeki, Hud suresi 71. ayetinin dokuz numaralı dipnotunda, Tabatabai'nin el- Mizan kitabı ile Hasan Ahmed b. Farsi b. Zekeriyya, Mu'cemu Mekayisu'l-Luğa kitabından alıntı yaptığını kayda geçirmiş. "Veya ‘...haber üzerine gülmeye başladı.’ tercihimiz ed-dahik'in ‘inkişaf, uyanma, olgunlaşma ve buluğ’ anlamından dolayıdır. (Mekayîs). Allame Tabatabai de bu manayı tercih etmiştir. (Bkz: el-Mîzân)" (s.412-413, İstanbul-2009)
Mustafa İslamoğlu hocamızın, "Vahyin penceresi" programındaki "dahiket" kelimesi manası ile ilgili çabalarına dair ilginç ifadelerine göre "…Bu sefer tefsirleri karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım, karıştırdım…. Sunnî tefsirler bitti. Şiî külliyatına geçtim…” diye belirttiği "dahiket" kelimesi değişik anlamları ile ilgili kolayca ulaştığımız "Sunnî" ulemaya ait külliyat'tan örnekler verelim:
Razi'de "DAHİKET'in manası HAZAT (hayız gördü) olabilir. Mücahid ve İkrime'den naklolunduğuna göre onlar, (İbrahim'in karısı) korkudan feraha ulaştığında hayz gördü, hayz gördüğü ortaya çıkınca da (melekler ona) çocuğu olacağını müjdelediler, derler. el-Ferra ve Ebu Ubeyde DAHİKE'nin HAZA manasında olduğunu kabul etmezler."

(Razi, Mefatihü'l-Gayb, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1981, C. 18, s. 27)
"Ayette geçen «Dahiket» fiili, İbn Ömer, Mücahid ve İkrime' ye göre «Hayız gördü» anlamındadır. Ancak bu görüş Ebu Ubeyde ve Ebu Abid tarafından münker addedilmiştir. Nitekim Ferrada «Dahiket» fiilinin «Hadet» (hayız gördü) anlamına gelmediğini söylemiştir." (Zemahşerî, Keşşaf, cilt; 3, sh: 46.) (Ali Arslan, Büyük Kur’an Tefsiri, c.8, s.76-82.)
"Kurtubi'de ifade şöyle: "Mücahid ve İkrime der ki: Kendisi ayie (kısır / hayızdan kesilmiş)olduğu halde hayız gördü. Araplar "dahike'l-erneb" (tavşan dahk etti) dedikleri zaman tavşan'ın hayız gördüğünü söylemiş olurlar. Bazı lugatçilern d-hik-'nin haza (hayz) manasından olduğunu inkâr ederler. Fakat çoğunluk dahike'nin gülme manasında geldiğini ve taaccüb / hayret anlamında da kullanıldığını kabul ederler." (Ebu Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Ebi Bekr el-Kurtubi, el-Camiü'l-Ahkamü'l-Kur'an, tah. Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türki, Müessesetü'r-Risale, Beyrut, 2006, C. 11, s. 163-164)
İmam Maturidi, Hud suresi 71. ayetteki DAHİKE'yi şöyle yorumlamaktadır:
1) Bu ayetteki da-hi-ke (gülme) kelimesinin ilk anlamı, İbrahim'in misafirlerin elini sofraya uzatmaması dolayısıyla, onlardan korkmasının ardından, misafirlerin kendilerinin Allah'ın elçisi olduklarını açıklaması üzerine Sara rahatlayarak gülmüştür.
2) Yaşlılık çağına erişmesine rağmen kendisine erkek çocuk müjdelenince, hayretinden gülmüştür
3) Dahike etti, yani hayız gördü bu İbn Abbas ve İkrime'nin görüşüdür.
4) Ferra derki: Dahike'nin hayız gördü anlamında kullanıldığı görülmemiştir.
5) Kanaatimizce ayette takdim te'hir vardır. Ayette önce güldü, sonra çocuk müjdelendi denmesine rağmen, asıl olan ona çocuk müjdelendi ve o da güldü şeklinde olması gerekir.
6) Bir diğer anlamı da çocuğun müjdelenmesinden duyduğu memnuniyetten dolayı gülmesi olabilir.
(Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed el-Maturidi, Kitabu Te'vilatu'l-Kur'an, tah. Bekir Topaloğku, Mizan yay., İstanbul, 2006, C.7, s.205)
İbn Manzur'da ifade şöyle: "Dahiketü'l-mer'etü: Hazat" yani "Kadının dahki: hayız görmesi manasında da kullanılır." Devamının çevirisi şöyle : Müfessirlerden bazıları Hud suresi 71 ayetin İbrahim'in karısının hayız görmesi şeklinde yorumlamışlardır". (İbn Manzur, Lisanu'l-Arab, Beyrut, 1997, VIII/26.)
Râgıp el-Isfahâni şunları kaydetmektedir: “Bazı müfessirlerin düşündükleri gibi, âyette geçen "fedhiket" sözünün tefsiri "hayız gördü" değildir. Onlar, "dahiket" sözünün "hayız gördü" anlamında olduğunu ve onun; Hz. İbrahim'in eşinin durumunu ortaya koymak ve Yüce Allah'ın, kadının hayız görmesini onun müjdelediği bebek doğurmasına bir işaret olduğunu belirtmek için olduğunu

söylemişlerdir. İşte onlara göre Hz. İbrahim'in eşi o anda hayız gördü ki, gebe kalmasının olmayacak bir şey olmadığını bilsin. Zira kadın hayız gördüğü sürece hamile kalabilir." (Müferdat; D-H-K Ragıb el-İsfehani, el-Müfredatu Elfazi'l-Kur'an, tah. Safvan Adnan Davudi, "d-h-k-" mad, Beyrut, 1997, 501-502.) (Ragıb el-İsfehani, Müfredat tercümesi, Kur'an ıstılahları sözlüğü, c.II, ss.93-94,İstanbul-2007.)
Verdiğimiz tüm bu örnekler, bir müfessir açısından kolayca ulaşılabilecek "Sunnî" külliyatta yer alan kaynaklar iken, muhterem hocamızın bu kaynaklara ulaşamamasını ve burada yazılanlardan bîhaber olmasını anlamakta güçlük çektiğimi belirtmek isterim..
Değerli hocam "dahiket" "güldü" fiili ile ilgili olarak, Hz. İbrahim kıssasının bu bölümü ile ilgili Tevrat metinleri ile kıyaslamalı müstakil bir inceleme yazısı ile kıssadaki "dahiket" fiilini "hayz görme" olarak yorumlamanızın isabetli olmadığı üzerinde de bilahare duracağımızı belirtmek isterim.